

KUTSESTANDARD

Tisler, tase 3

Selle kutsestandardi alusel jätkub kutse andmine kuni 31.12.2020. Alus: Kutsekoja juhatuse liikme korraldus 22.06.2020 nr 1-3/13

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Tisleri 3. taseme kutsestandard on välja töötatud:

- a) Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks
- b) Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tisler, tase 3	3

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Puidupingioperaator, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Tisler on oskustööline, kes töötab enamasti mööblitööstuse ja puidutöötlemise ettevõtetes valmistades puidust ja puidupõhistest materjalidest mööblit (näiteks erinevad kapid, riidid, laudad jne) ja teisi puittooteid (näiteks uksi, aknaid, treppe jne). Tisler, tase 3 töötab üldjuhul muutumatus olukorras iseseisvalt, võib vajada juhendamist. Ta kasutab tööde teostamisel enamlevinud seadmeid ja vahendeid ning valdab põhilisi puidutöötlemise ja -viimistlemise võtteid, oskab korraldada oma tööd ja tuleb toime oma tööaja planeerimisega, täidab ja järgib töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid. Tisler, tase 3 kutse sisaldab puidupingioperaator, tase 3 osakutset.
A.2 Tööosad A.2.1 Ettevalmistustööd puidu või puidupõhiste materjalide töötlemiseks 1. Jooniste lugemine, projekteerimine ja disainimine 2. Tehnoloogiakaardi lugemine ja koostamine 3. Toorikute ja detailide tükitabelite koostamine 4. Materjalide ja töövahendite valimine ja ettevalmistamine 5. Töökoha korraldamine A.2.2 Puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel 1. Edasise tegevuse kavandamine 2. Tööjoonistel ja tehnoloogiakaartidel oleva teabe kasutamine 3. Lõikeriistade seisukorra kontrollimine 4. Puidutöötlemispingi seadistamine 5. Detailide saagimine, hõõveldamine, puurimine, freesimine, treimine ja lihvimine 6. Detaili vastavuse hindamine tööülesandes antud kvaliteedinõuetele 7. Pingi korrastamine ja puhastamine 8. Töötsooni eesmärgipäraselt kasutamine

9. Töökeskkonna ja -ohutusnõuete järgimine

A.2.3 Puidu või puidupõhiste materjalide töötlemine käsitööriistadega, sh pneumo- ja elektriliste käsitööriistadega

1. Mõõtmine, märkimine ning šabloonide ja konduktorite kasutamine
2. Käsitööriistade hooldamine ja teritamine
3. Käsitööriistade valimine
4. Ohutusnõuete jälgimine
5. Puidu ja puidupõhise materjali töötlemine
6. Koostetööde tegemine
7. Kvaliteedi hindamine

A.2.4 Lihtsamate puidust või puidupõhistest materjalidest toodete koostamine

1. Seadme valimine
2. Koosteseadmete käsitsemine
3. Koostetööde teostamine
4. Massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailide ühenduste valmistamine
5. Kvaliteedi hindamine

A.2.5 Puidu või puidupõhistest materjalidest detailide pealistamine

1. Ettevalmistatud spooni või teistest materjalidest kattekihi alusele liimimine
2. Mööbli või puittootedetailide pealistamine
3. Ohutusnõuete järgimine
4. Kvaliteedi hindamine

A.2.6 Mööbli ja puittoodete viimistlemine

1. Mööbli või puittoote pinna ettevalmistamine
2. Viimistlustööde teostamine
3. Ohutusnõuete järgimine
4. Kvaliteedi hindamine

Puidupingioperaator, tase 3 osakutse koosneb tööosast A.2.2 Puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel

A.3 Töö keskkond ja eripära

Tisleri töökeskkond on mürarohke. Töökeskkonnas esineb puidutolmu ja keemilisi ained, mis võivad põhjustada allergiat ning seetõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja -vahendeid.

A.4 Töövahendid

Tisleri põhilisteks töövahenditeks on puidutöötlemispingid ja elektrilised, pneumaatilised ning muud käsitööriistad, lihtsamad liimimise, pealistamise ja viimistlemise seadmed

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Tisleri töö on käeline, seega on oluline liigutuste ratsionaalsus, kiirus ja täpsus. Tisleril peab olema ruumilist kujutlusvõimet ja koormustaluvust.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tisler, EKR tase 3, ettevalmistus on seotud õppega kutseõppeasutustes, kutsealane ettevalmistus toimub enamasti kutsekeskhariduse tasemel. 3. taset võib saavutada ka õppides kursustel või iseõppimise teel.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Enamlevinud ametinimetus on tisler

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur	
Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside (B.2.1 – B.2.6) tõendamine. Kompetentsi B.2.2 tõendamine annab puidupingioperaator, tase 3 osakutse.	
B.2 Kompetentsid	
B.2.1 Ettevalmistustööd puidu või puidupõhiste materjalide töötlemiseks	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. loeb lihtsamaid mööbli ja puittoodete jooniseid; 2. kasutab mööbli ja puittoodete etteantud tehnoloogiakaarte või koostab need ise; 3. koostab mööblile või puittootele toorikute ja detailide tükitabelid; 4. valmistab ette vajalikud materjalid ja töövahendid; 5. korraldab töökoha järgides ratsionaalsust, ohutust ja keskkonnasäästlikkust. Teadmised: 1) mööbli ja puittoodete joonistel kasutatavaid tähistusi ja kujutamisevõtteid; 2) erinevaid seotisi ja nende tüüpimõõtmekaid; 3) toorikute töötlemisvarude vajalikkust; 4) tehnoloogiakaardi eesmärgi ja selle koostamisele esitatavaid nõudeid; 5) mööbli ja puittoodete valmistamise tehnoloogiat; 6) mööbli ja puittoodete valmistamisel kasutatavaid materjale, töövahendeid, seadmeid, elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, nende kasutamise ohutusnõudeid; 7) elektri- ja tuleohutuse eeskirju; 8) töökoha ratsionaalse, ohutu ja keskkonnasäästliku korraldamise põhimõtteid.	
B.2.2 Puidu või puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. kavandab oma edasise tegevuse arvestades lähteülesannet, arvestades toorikute kvaliteeti, töötlemiskeerukust ja puidupingi võimalusi; 2. kasutab tööjoonistel ja tehnoloogiakaartidel olevat teavet toorikute leidmiseks; 3. kontrollib lõikeriistade seisukorda ja vastavust tööoperatsioonile; 4. seadistab puidutöötlemispinki, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhistest (tehnoloogiline dokumentatsioon); 5. saeb, hõõveldab, puurib, freesib, treib ja lihvim detailide, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhistest (tehnoloogiline dokumentatsioon), rakendades ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid; 6. hindab detaili vastavust tööülesandes antud kvaliteedinõuetele, mõõtes, märkides ning kasutades kaliibreid ja etalondetailide; 7. korrastab ja puhastab pinki igapäevaselt vastavalt nõuetele; 8. kasutab oma töösooni eesmärgipäraselt ja hoiab selle korras; kasutab materjale ja tööriistu heaperemehelikult ja säästlikult; 9. järgib töökeskkonna ja –ohutusnõudeid ja kasutab töökaitsevahendeid. Teadmised: 1) puidutöötlemispinkide liigid, kasutatavad lõikeriistad ja nende seadistamise nõuded; 2) mõõtmise ja kontrollimise vahendid; 3) kaliibrite ja etalondetailide kasutamise põhimõtted; 4) puidu lõiketöötlemise põhimõtted; 5) tehnilise joonestamise alused ja mööbli ja puittoodete jooniste eripära; 6) SI mõõtühikute süsteem; 7) puidu mehaanilised ja füüsikalised omadused ning puidu rikked.	
B.2.3 Puidu või puidupõhiste materjalide töötlemine käsitööriistadega, sh pneumo- ja elektriliste käsitööriistadega	EKR tase 3
Tegevusnäitajad:	

1. lähtudes joonisest mõõdab ja märgib materjale ning toorikuid;
2. hooldab ja teritab käsitööriistu;
3. valib käsitööriistu lähtuvalt valmistatavast tootest ja kasutatavast materjalist;
4. järgib ohutusnõudeid ja käsitööriistade kasutamise juhendeid;
5. töötleb puitu või puidupõhiseid materjale käsitööriistadega arvestades nende omadusi ja nõudeid valmistatavale mööblile või puittootele ennetades võimalikke vigu;
6. teeb lihtsamaid koostetöid arvestades nõudeid valmistatavale mööblile või puittootele järgides ohutusnõudeid;
7. hindab mööbli ja puittoodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need.

Teadmised:

- 1) materjalide omadusi, mööbli ja puittoodete valmistamisel kasutatavaid käsitööriistu, sh elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, abivahendeid;
- 2) massiivpuidu ja puidupõhiste materjalide käsitsitöötlemise tehnoloogiat;
- 3) mõõtmis-, märkimisvahendite, kaliibrite ja etalondetailide kasutamise otstarvet;
- 4) erinevaid teritusvahendeid ja käsitööriistade teritamise võtteid;
- 5) mööbli ja puittoodete koostamisel kasutatavaid abiseadmeid ja rakiseid, puidust või puidupõhistest materjalidest detailide ühendamiseks kasutatavaid muust materjalist ühendusvahendeid;
- 6) ohutusnõudeid ning isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust;
- 7) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning tootes esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi.

B.2.4 Lihtsamate puidust või puidupõhistest materjalidest toodete koostamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

1. valib seadmed vastavalt kasutatavatele materjalidele ja valmistatavale mööblile või puittootele;
2. kasutab ja hooldab koosteseadmeid järgides vastavaid juhendeid ning ohutusnõudeid;
3. teeb lihtsamaid koostetöid säästlikult, ennetades vigu, järgides ohutus- ja kvaliteedinõudeid ning koostatava mööbli või puittoote koostejoonist;
4. valmistab massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailide ühendusi kasutades puitdetailide ühendamise seadmeid ja rakiseid ning muust materjalist ühendusvahendeid;
5. hindab mööbli ja puittoodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need.

Teadmised:

- 1) materjalide omadusi ja nende mõju mööbli ja puittoodete kvaliteedile, koosteseadmete konstruktsioone, tööpõhimõtteid, hooldusjuhendeid;
- 2) koostejoonistel ja tükitabelis olevat infot;
- 3) koostetöödel kasutatavate liimide ning tüüblite, lamellide jms otstarbeka ja säästliku kasutamise võimalusi;
- 4) massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailidest mööbli või puittoote koostamise tehnoloogiat;
- 5) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid, esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi.

B.2.5 Puidu või puidupõhistest materjalidest detailide pealistamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

1. liimib ettevalmistatud spoonist või muust materjalist kattekihi alusele, arvestades liimimisrežiimi ja kasutatava liimi omadusi;
2. pealistab mööbli või puittoote detaile liimipressides arvestades liimipressi tööpõhimõtteid ja -režiime;
3. järgib ohutusnõudeid;
4. hindab pealistatud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need.

Teadmised:

- 1) kasutatavate materjalide liimimisrežiime;
- 2) spooni või muust materjalist kattekihi liimimise seadmeid ning nende kasutamise ohutusnõudeid;
- 3) erinevate liimipresside töötamise põhimõtteid;
- 4) liimimisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot;
- 5) erinevate liimide tervistkahjustavat toimet ning vahendeid ja meetodeid nende tervistkahjustava mõju vähendamiseks.

B.2.6 Mööbli ja puittoodete viimistlemine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. valmistab viimistletava pinna ette, arvestades kasutatavat viimistlusvõtet, mööbli ja puittoodete omadusi ja otstarvet; 2. viimistleb pinnad arvestades kasutatavat viimistlusvõtet; 3. järgib ohutusnõudeid; 4. hindab viimistletud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need.	
Teadmised: 1) mööbli ja puittoodete viimistlemisel kasutatavaid materjale, erinevate pindade ettevalmistamise võtteid; 2) puidu viimistlemise võtteid ja selle juures kasutatavaid seadmeid; 3) ohutusnõudeid ning isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust; 4) viimistlemisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot; 5) mööbli ja puittoodete viimistlemisele kehtestatud kvaliteedinõudeid, esinevate vigade tekkepõhjusi ja nende kõrvaldamise võimalusi.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-05102017-4.5/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Jüri Minjajev, Eesti Mööblitootjate Liit Zigmontas Strepaitis, OÜ Balteco Mööbel Tiit Kaps, Tallinna Tehnikaülikool Kunnar Kamar, Tallinna Ehituskool Aulika Riisenberg, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	8
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	05.10.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.10.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7522 Tislerid jms töölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Cabinetmaker, level 3
Vene keeles	Столяр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsealased terminid	